

*Yüksek miktarda protein içeren rasyonlarla beslenen ineklerde, kanda üre azotu seviyesi artmakta, artan bu seviye ise döl tutmayı olumsuz yönde etkilemektedir.

*Küflü, bozuk yemler hayvanlarda karaciğerde rahatsızlığa sebep olduğu gibi gebe hayvanlarda yavru atmaya sebep olabilir.

DİĞER FAKTÖRLER

Hayvana Davranış: Suni tohumlama sırasında sinirlenen ya da kötü muamele edilen inekler ile tohumlamadan önce kapalı bir yerde sıkışık olarak bekletilen ineklerde döl verimi düşüklüğü görülür. Onun için tohumlanacak ineklerin gürültüden uzak, açık, havadar yerlerde bekletilmelerinde yarar vardır.

*Hayvanların Bağlı Bulunmaları: İneklerin, kapalı ahırlarda boynundan bağlı olmaları bir stres faktörüdür. Ayrıca ineğin boynundan bağlı olması, kızgınlığın en önemli belirtisi olan atlama-durma hareketini önleyerek, kızgınlık takibini güçleştirmektedir.

Kayıt Tutma: İneklerin her türlü kayıtları yanında özellikle doğum ve ilk tohumlama tarihleri, kızgınlıkları, sonraki tohumlama tarihleri, doğumlarının normal olup olmadığı, sonun atılıp atılmadığı, geçirdiği hastalıklar, yapılan aşılar özenle kaydedilmelidir. Kayıtlar, eğer bilgisayar ortamında tutulmıyorsa en azından temiz bir defter tutmak suretiyle yapılmalıdır.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Adres:

ESKİŞEHİR İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ
Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü
Telefon : (222)310 17 17 Fax : (222)310 04 76
E-posta: eskisehir@tarimorman.gov.tr

**T.C. TARIM VE
ORMAN BAKANLIĞI**

ESKİŞEHİR İL MÜDÜRLÜĞÜ

**İneklerde Döl Verimi
Düşüklüğüne Neden Olan
Bakım ve Yönetim Hataları**

**ESKİŞEHİR
2021-04**

İNEKLERDE DÖL VERİMİ DÜŞÜKLÜĞÜNE NEDEN OLAN BAKIM VE YÖNETİM HATALARI

KIZGINLIĞIN DOĞRU TESBİT EDİLEMEMESİ VE TOHURLAMANIN EN UYGUN ZAMANDA YAPILAMAMASI

- *Boğasak veya örsek inek ve düvelerde kızgınlık ortalama 18 saat devam eder.
- *Kızgınlığı tesbit etmek için sabah erken veya akşam geç saatlerde gözlem yapmak gerekir.
- *Kızgınlığı belirledikten 6-12 saat sonra tohumlama yapılmalıdır.
- *Gebe kalmayan hayvanlar ortalama 21 gün sonra yeniden kızgınlık gösterirler.

Kızgınlık nasıl anlaşılır?

- Diğer hayvanların üzerine atlar, diğer ineklerin kendisine atmasına izin verir.
- Diğer hayvanların üreme organlarını sık sık koklar.
- Sık sık bağırır, huzursuzdur, sinirlidir.
- Ahırda diğerleri yatarken ayakta durur, yatmaz.
- Grup halinde dolaşma eğilimi gösterirler.
- Normalden daha az dinlenerek zaman geçirirler.

- Ferç (üreme organının dış kısmı) şişmiş ve kızarmıştır, yumurta akına benzer bir akıntı gelir, buna çara denir.
- Süt verimi aniden belirgin bir şekilde düşer.
- Yem yeme isteği azalır.
- Vücut ısısı biraz yüksektir (1 °C kadar).

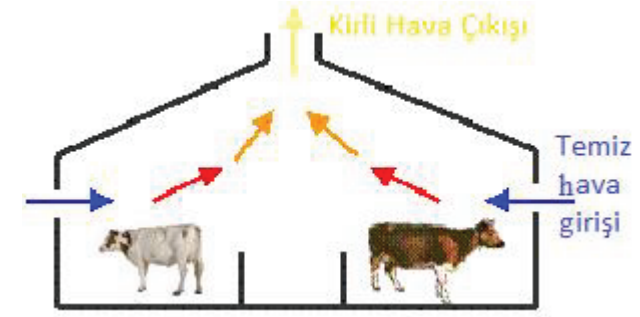
UYGUN OLMAYAN BARINAK VE ÇEVRE ŞARTLARI

- *Tavanı alçak, dar, pencere ve bacaları kapatılarak havasız ve ışıksız kalmış, suyu kirli veya yetersiz barınaklar; inek ve düvelerin gebe kalmasını önlemektedir.

- *Tabanı ıslak ve kirli ahırlardaki inek ve düvelerde tırnak hastalıkları oluşmakta, bu hayvanlar yeterince yem yiyemediklerinden gebe kalmaları zorlaşmaktadır.

BESLEMESİNE BAĞLI FAKTÖRLER

- *İneğin kuru dönemde aşırı beslenerek çok yağlanması durumunda tekrar gebe kalması zorlaşmaktadır.

- *Yüksek süt verimli ineklerde doğumdan sonraki ilk haftalarda yeteri miktarda kaliteli yem (yonca-fiğ-korunga kuru otu, kuru çayır otu, süt yemi) vermeyip hayvanların zayıflaması, kızgınlığı geciktirdiği gibi kızgınlığın çok kısa sürmesine veya gizli seyretmesine sebep olmaktadır.

